

Legger of beheersregister?

Elk waterschap moet beschikken over een legger en een beheersregister voor de waterkering, de watergangen en de kunstwerken die bij het waterschap in beheer zijn. Veel mensen kennen deze begrippen niet, laat staan het verschil ertussen.

Legger en beheersregister zijn in waterschapsland bekende en veel gebruikte, zij het slecht omschreven begrippen. In het algemeen kan gesteld worden dat de officiële legger een document is: een kaart met gecodeerde beheersobjecten en een overzicht van de bijbehorende administratieve gegevens. In dit document worden de minimaal vereiste afmetingen, de eigendomssituatie en de onderhoudsplichtigen en -verplichtingen van de verschillende waterstaatkundige objecten vastgelegd. De legger is te beschouwen als een juridische (theoretische) deelverzameling van het beheersregister, die slechts met een vast interval wordt bijgewerkt en opnieuw vastgesteld.

Het beheersregister bevat gegevens over alle objecten die direct of indirect een rol spelen bij de beheerstaken van het waterschap, het is een volledige actuele verzameling van gegevens betreffende de eigen objecten die het waterschap registreert. Het beheersregister is een min of meer dynamische (werkelijke) gegevensverzameling, die voortdurend wordt of kan worden bijgewerkt. Het is een hulpmiddel bij zowel het uitoefenen van het dagelijks beheer als bij calamiteuze situaties.

HOE WAS EN IS OP DIT MOMENT DE SITUATIE BIJ WATERSCHAP GROOT SALLAND?

Het waterschap Groot Salland heeft in de jaren na de fusie nauwelijks tijd gevonden voor het beheren van de legger en het beheersregister. De waterschappen waaruit Groot Salland in 1997 is ontstaan beschikten allen over een vastgestelde legger, maar er waren grote verschillen in de gehanteerde systematiek. Men moest eerst komen tot één uniforme legger.

Uiteindelijk is er voor gekozen om de legger op te stellen conform het landelijk gehanteerde stelsel Adventus (een gegevens standaard voor leggersystemen dat in 1996 is opgesteld door de Unie van Waterschappen). Er werd een plan van aanpak opgesteld, dat bestond uit 3 fases. Momenteel wordt gewerkt aan de laatste fase uit het plan van aanpak.

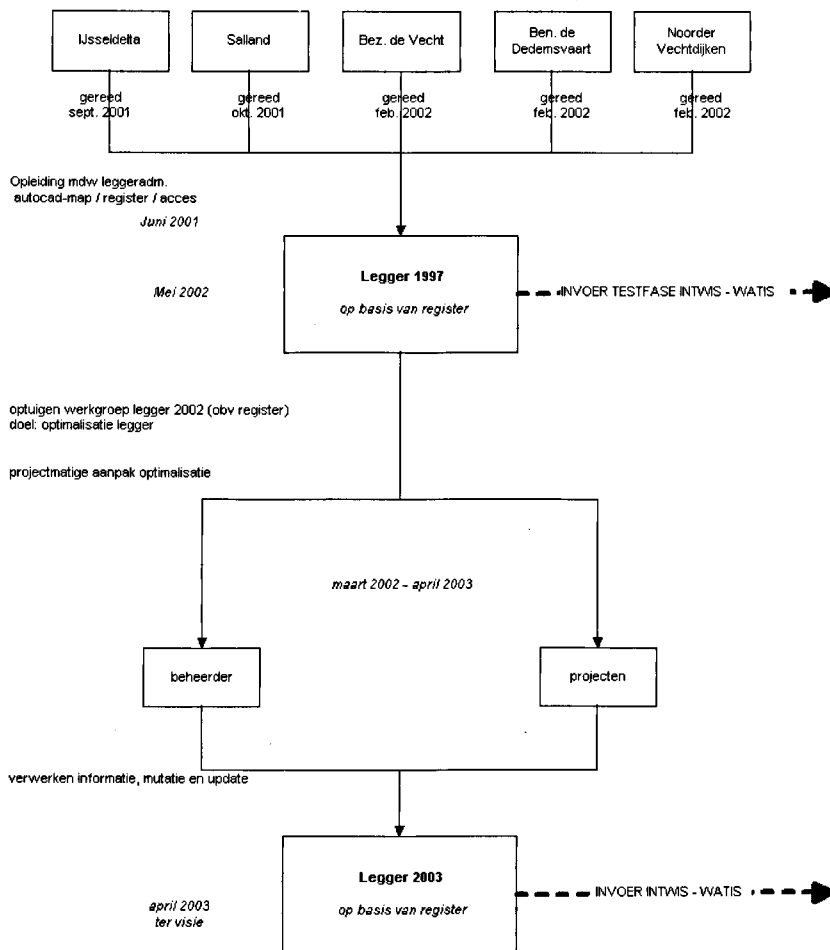
Fase 1 bestond uit de grafische gegevens volledig invoeren in het RD (coördinaten) stelsel, inclusief nummering conform Adventus. Als ondergrond werden hierbij de digitale kadastrale kaarten gebruikt. De voormalige waterschappen hadden de leggerkaarten niet altijd in het RD stelsel opgeslagen.

Dit hield in dat alle watergangen d.m.v. Autocad op de juiste coördinaten gelegd moesten worden. Dit was een gigantische klus. Het nummeren van water-

December 2000

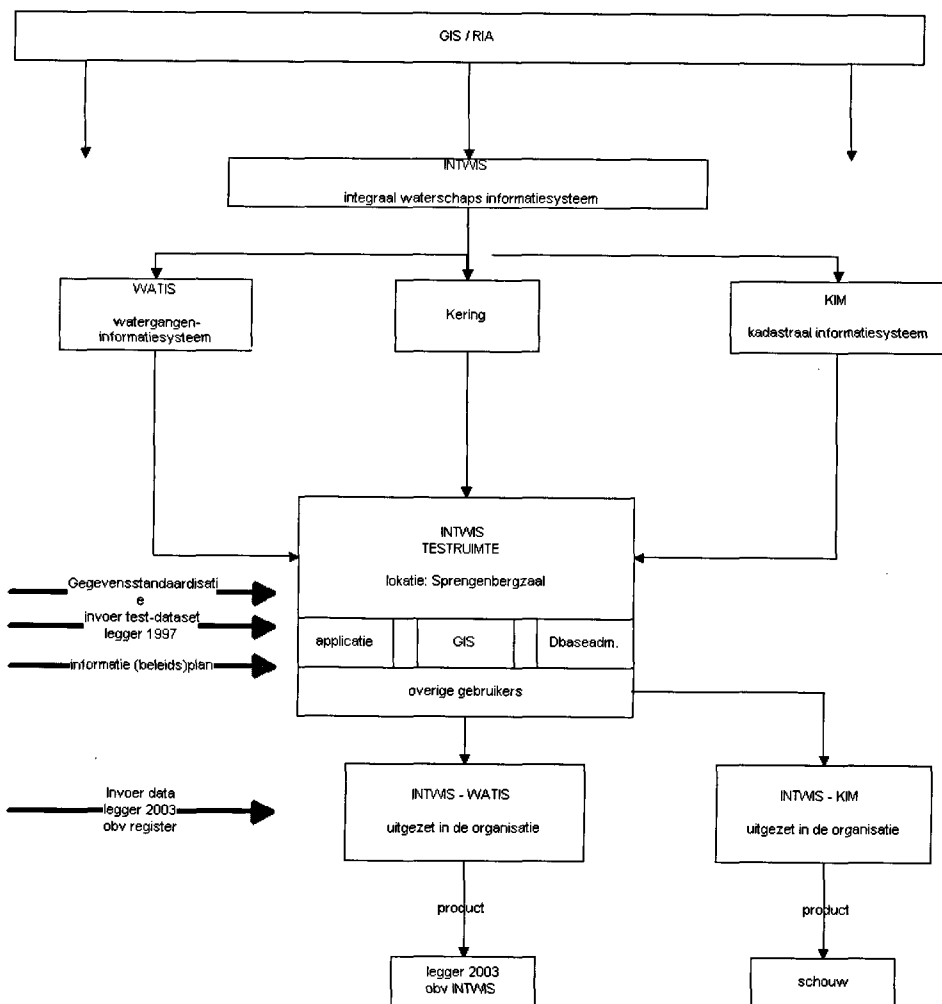
Uitbesteding conversie

Februari 2001

gangen is ook volgens Adventus uitgevoerd door middel van een stroomgebied-benadering. Geen van de voormalige waterschappen had deze werkwijze consequent gehanteerd. Dit hield in dat alle watergangen opnieuw genummerd moesten worden. Over de wijze waarop (mede met betrekking tot de normering) is veel gediscussieerd, en dat heeft naast het nummeren zelf veel tijd gekost. Eind 2000 zijn de overzichtskaarten (zonder nummering) opgesteld en vastgesteld.

Fase 2 bestond uit het onderzoeken en het in beeld brengen van de bestandsstructuur (administratieve gegevens) van de verschillende leggers van de voormalige waterschappen. De actualiteit van de gegevens werd bepaald en de beschikbare gegevens werden geconverteerd. Het vooronderzoek is uitgevoerd door TAUW.

Uit dit onderzoek kwam naar voren, dat door de afstemming van de verschillende leggers op de standaard Adventus een groot deel van deze gegevens handmatig ingevoerd zou moeten worden en dat geautomatiseerd converteren van de bestanden slechts gedeeltelijk mogelijk was.

In het tweede kwartaal van 2001 is samen met bureau Hoogstraat uit Olst een begin gemaakt met de conversie van de oude leggerbestanden. Begin 2002 was dit gereed. Gelijktijdig is er een koppeling gemaakt met de grafische bestanden.

Fase 3 bestaat uit een kwaliteitscontrole op de betrouwbaarheid van de ingevoerde gegevens. Ontbrekende gegevens moeten worden toegevoegd. Zoals eerder al vermeld is er sinds de fusie in 1997 (maar ook daarvoor al) nauwelijks tijd gereserveerd voor het beheren van de legger- en beheersregister gegevens. Op dit moment moet er dus een enorme inhaalslag gemaakt worden om alles weer up-

to-date te krijgen. De grafische gegevens staan op dit moment in Autocad Map en de administratieve gegevens staan in een MS-Access database. Deze gegevens zijn onderling met elkaar gekoppeld.

Het updaten van gegevens gebeurt in deze Autocad-Access omgeving. Deze omgeving is overigens tijdelijk, hiervoor is gekozen om verschillende redenen:

- Tijdens het begin van de conversie van de oude leggers naar één uniform geheel, was het nog niet bekend, welk GIS-systeem het waterschap zou kiezen (INTWIS of GIS6);
- Het nieuwe GIS-systeem is niet direct operationeel, het moet eerst 'ingericht' worden;
- Het omzetten van één uniform bestand naar INTWIS is eenvoudiger dan vijf verschillende typen bestanden.

Waterschap Groot Salland heeft inmiddels een waterschapsbreed GIS-pakket INTWIS aangeschaft. INTWIS staat voor Integraal Waterschap Informatiesysteem, waarin integratie van ruimtelijke en administratieve data plaatsvindt. Voor de verschillende processen binnen een waterschap zijn modules gebouwd die allemaal gebruik maken van de data die in een basisregistratie is opgeslagen.

Een module voor het beheren van de legger- en beheerregister gegevens is WATIS (Watergangen Informatie Systeem). Deze module is gebouwd op de basis-module.

De eerste test, het omzetten van de geometrie vanuit Autocad Map naar de SDE lagen in INTWIS is goed gelukt, ook het inlezen van de Access database gegevens naar de INTWIS Oracle database is inmiddels uitgevoerd en ziet er veel belovend uit. De planning en het streven is om in het vierde kwartaal van 2003 de module INTWIS/WATIS operationeel te hebben.

Fons Temmink, Waterschap Groot Salland.